№ 52. Sestdeen, 2. julijâ. 1905.

Makfà, Jelgawâ sanemot: par gadu . . 2 rub. 20 kap. par 1/2 gadu . 1 „ 20 „ par 1/4 gadu . — „ 60 „

Par adreses pahrmainu jamaksà 10 kap.

Latweeschu Awises.

Makfà, pa pastu peesuhtot: par gadu . . 3 rub. — kap. par 1/2 gadu . 1 „ 60 „ par 1/4 gadu . — „ 90 „

Uf ahrsemèm 4 rub. 50 kap., 2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Isnahk diwreis nedelâ.

Redakzija un ekspedizija: Jelgawâ, Kangibseru eelâ № 14.

84. gada-gahjums.

Sludinajumi makfà: par sihku rakstu rindinu 8 kap., preekschpusê 20 kap.

No 1. julija

„Latweeschu Awises" maksà lihds gada beigàm: ar peesuhtischanu pa pastu — 1 rub. 60 kap., Jelgawâ sanemot — 1 rub. 20 kap. Ekspedizija.

Kà uslabojams muhsu laukstrahdneeku stahwoklis?

No swehrinata adwokata Sterstes.

I.

Naw ilgi, kamehr rakstiju jautajumâ par muhsu laukfaimneeku un laukstrahdneeku sawstarpeja sakara nokahrtoschanu. Mana raksta noluhks bija skaidri noredsams. Es gribeju islihdsinat to plaismu, kahda schur tur pastahweja uf laukeem starp darba dewejeem un darba daritajeem.

Pa tam schaî leetâ daudf kas notizis, daudf kas runats un rakstits. Bijuschi nemeeri uf laukeem, kuri atkal apklususchi; issozitas baschas, ka wisa muhsu laiku dsihwe tapschot trauzeta sehjas un plaujas laukâ, jo Latweeschu strahdneeki wairs neesot ustizami. Man turpretim, zik es pasihstu muhsu laukstrahdneekus, jaissaka zeeta pahrleeziba, ka wisas tahdas bailes no muhsu strahdneekeem ir leekas. Muhsu strahdneeki naw tahdi nejehgas, ka wini, zitus postidami, domatu uslabot sawu stahwokli.

Kad kahdâ semkopibas beedribas sapulzê pahrrunaj jautajumu par Lejas-Kursemê notikuscheem nemeereem, tad no godajamas puses, kas tikpat zeenita pee masgruntneekeem, kà pee leelgruntneekeem, tapa apleezinats, ka tur pehdejo 25 gadu laikâ neesot kalpu lihgumôs neweens burts pahrgrosits; bet pa scho laiku laukstrahdneeku alga wispahrim zehlusees pahrak par pusi. Ziteem wahrdeem, wisur teek maksàtas leelakas algas, nekà nemeera apwidôs.

Jajautà, kà schahda algu neweenadiba wareja tik ilgi pastahwet. Kapehz masalgotee nemelleja labakas weetas laiminôs, p. p. pee masgruntneekeem? — Biju dewis sawâ rakstâ ihsu aisrahdijumu, ka tas noteek tapehz, ka masgruntneeki negrib lihgt „wihrus" un ka schee bauda muischâs daschus „blakus" labumus, kuri tos saista pee muischàm. Kà weenu no schahdeem „blakus" labumeem es pasihstu muischas kalpu samehrigo laiklumu. Parunu: „strahdà kà muischas kalps" un muischas kalpu isteikumu: „kas nu muischas darbus war padarit?" wispahri pasihstam. Bet leela teesa taisnibas ari tam kgm, kas „Semkopî," peesihmês pee mana augschmineta raksta, aisrahda uf wihru „naschkibu." Man ari nahzees dsirdet, ka „naschkeschana" noteekot beeschak muischâs, kur alga masa un usraudsiba masa. Ja scho nem wehrâ, tad naw nekahds brihnums, ka schur tur kalpi prasa tahdu algu, ka waretu istikt bes „naschkeschanas," kura daschreis noweds zeetumâ. Godigi strahdneeku prasijumi, lai teem par winu puhlinu dod tahdu algu, ka tee wismaf war tikt zauri, nebuhdami peespeesti sweschu mantu aisstahrt, wisnotak jaeewehro, un 25 gadu laikâ neaisskahrtais lihgumu teksts japahrgrosa pehz scho laiku wajadsibàm. Kur schahdi prasijumi tapuschi zelti, ihsti pirms Jurgeem, tur tee nebija usluhkojami kà strahdneeku „nemeeri," bet winu taisnigi prasijumi. Newar tatschu ispaust par „nemeereem" deenischkas maises jautajumu, tapat kà tirgotaji newar runat par leel- waj masgruntneeku „nemeereem," ja schee wineem nepahrdod sawus kweeschus par 75 kap., bet prasa 90 kap. pudâ.

Ko tad laukstrahdneeki prasa? — Prasa leelaku algu, labaku dsihwi. Dsird, ka neprezetee strahdneeki schur tur prasot ap 170 rubku un prezetee 300 rbl. leelu gada algu. „To mehs nespehjam dot," tà laukfaimneeki teiks waj weenâ balsî. Teesa, tagadejai kahrtibai pastahwot, to nespehjam. Bet to spehtum gan, ja rihkotumees sawadi. Pasihstama leeta, ka neusraudsits gada kalps nopkauj pus tik daudf, kà akorda strahdneeks. Pats esmu peedsihwojis, ka akorda strahdneeks iszehrt peezreis wairak schagaru, nekà neusraudsits gada kalps. Waj sche naw noslehpts aisrahdijums, kà buhtu wadamas saimneezibas, kurâs darbus ihpaschneeka gimene pati nespehj weikt?

Negribu scho swarigo jautajumu isschkirt, bet tikai eekustinat.

Man schkeet, ka naw gruhta leeta, wisus laukfaimneezibas darbus weenâ otrâ saimneezibâ isdot uf akordu un maksat 160 rbl. resp. 300 rbl. algas, ja tik rastos strahdneeki ar isturigu zentibu, kuri, ârteli saweenojuschees, usnemtos wisu saimneezibas darbu pastrahdaschanu par tahdu maksu, kahda tagad iseet par teem pascheem darbeem. Nebuhs pahrspihlets, ja apgalwosim, ka tos darbus, ko tagad pastrahdà peezi „wihri," — gada kalpi, bes pahrpuhleschanàs war pastrahdat trihs akorda „wihri." Ja nu peezi gada „wihri" tagad kopà dabon ap 1200 rbl. algas, tad to paschu balot uf trim akordneekeem, isnahk pa 400 rbl. uf kuru katru pa gadu; tà tad wairak, nekà grib panahkt augschejais prasijums. Teiksim, steidsamôs darba laikôs wineem buhtu japeenem palihgi, kuri ismaksatu ne pahri par 200 rbl. Tà tad akordneekeem paliktu uf winu daku pa 300 rbl. kuram katram. Naw jabaidàs, ka teem atlikuscheem diweem strahdneekeem darba truhkuma dehl buhtu dsimtene jaatstahj. Ari par muhsu dsimteni jasaka, ka ta deesgan „augliga un plascha, bet kahrtibas winâ naw." Nekas gandrihs wehl naw labots un apsinigi kopts. Kad buhs reis muhsu lauki dreneti? Kad radisees Kursemê tee tuhkstoschàm un atkal tuhkstoschàm puhrweetàm plaschee augku dahrsi, kuru eerihkoschanai schi Deewa semite kà no Deewa radita? Kad nodibinasees razionala lopkopiba ar plascheem sakmu dahrseem? Kad atsels bischkopiba? — Un zik tur nebuhs wajadsigs darbigu roku, kad reis schos swehtigos darbus pastrahdàs? Laiks, kad tos darìs, nahk deen no deenas tuwak. Naw un nebuhs muhsu strahdneekeem ruhpes par darba un pelnas truhkumu, bet gan drihsak saimneekeem par tschaklu roku truhkumu.

Tà tad sagatawosimees, saimneeki, uf labu algu maksaschanu saweem kalpeem, prahtigi eerihkodami sawas saimneezibas wisàs winu nosarês. Un juhs, kalpi, poschatees uf tschaklu, selmigu darbu, lai spehtu eekraht padominu nahkamàm deenàm, no kuràm daudf kas labs sagaidams.

No kara-lauka.

Sachalina Japanu rokàs.

Nu sahk peenahkt tuwakas sinas par Japanu darbeem Sachalinâ. No Japanu puses ofiziali sino: 8. julijâ (25. jun.) rihtâ muhsu kara spehka nodaka eenehma Korsakowskas postu, neatdurdamàs uf stipru pretestibu. Kreewi nodedsinaja Korsakowskas postu un atkahpàs uf sawàm posizijàm. Pee Kokzowa raga wini wehl reis mehginaja pretotees, bet tika atspeesti un atkahpàs uf Wladimirowku (22 jahdses uf seemeeem no Korsakowskas). Schinî sadurfmê Japani eeguwa leelgabalus un muniziju. Saudejumu wineem naw.

Kahda jaunaka telegrama no Tokijas wehsta: „Admirals Kataoka sino, ka diwi kreiseri un tschetras torpedu laiwas atstahjuschas ar kareiwjeem Korsakowskas lihzi un islikuschas winus pehz apschaudischanas malâ. Kareiwji eenehma pee Notoro raga kahdu nometni. Ehkas un bahka naw bojati. 4 Kreewi sawangoti. No Kreewu puses wehl ofiziali sino, pehz „Kreewu tel. agent," wehstijuma: 24. junijâ Japani eenehma Korsakowskas postu (nometni). 25. jun. plkst. 8 no rihta diwas torpedu laiwas eebrauza Lososejas jomâ un atklahja uguni pret Solowjowskas posiziju. Korsakowskas kara-spehka nodaka atkahpusees uf seemeeem. Eenaidneeka jahtneeki eenehma Solowjowku. Korsakowskâ iszelti malâ wisu treju eerotschu Japanu kareiwji. „Now. Wremja" raksta par Sachalinas eenemschanu: Wisâ schinî karâ muhs pastahwigi pahrsteidsa wesela wirkne spehreenu, kuri nahza weens negaiditats par otru, weens sahpigaks par otru. Wiss tas muhs tà notrulinajis, ka mehs jau pret deesgan eewehrojameem sakteem sahkam isturetees gluschi weenaldsigi. Schodeen telegrafs atnesa sinas, — kuras laikam neweenu nepahrsteigs: eewehrojot neezigos lihdsekkus, kahdi bija Sachalinas gubernatora rihzibâ, — ko protams Japani koti labi sinaja — aisturet winu iszelschanos uf salu buhtu warejuse weenigi slote. Pehz Tschuschimas kaujas mums wairs naw slotes tahlajôs austrumôs; tàm neezigajàm slotes atleekàm, kuras tagad atrodàs Wladiwostokâ, naw salihdsinot ar Japanu sloti nekahdas nosihmes. Sen wareja sagaidit, ka Japani eenems Sachalinu jau tapehz ween, ka tas winus nostahda labwehligôs apstahkkôs nahkoschàs meera sarunàs: winu kara isdewumu atlihdsibas prasibas tagad reali nodroschinatas. Protams, wiss wehl atkarasees no tam, kahdu wirseenu wispahri peenems meera sarunas un ar kahdu weiksmi tàs wedìs muhsu pilnwarotee.

Bet tam Sachalinas eenemschana ir Japanai no koti leela swara ari zitadâ sinâ. Meera laikôs Japani arweenu wehl nodarbojàs pee Sachalinas deenwidus krasteem ar swejneezibu un juhras kahpostu isswejoschanu. Sakt. „arweenu wehl," jo Sachalina pilnigi pahrgahja Kreewijas waldibâ tikai 1875. gadâ, kad ta atdewa Japanai Deenwidus-Sachalinas weetâ Kurilu salas. Japani tomehr turpinaja siwju kerschanu pee Sachalinas krasteem lihdf pat kara sahkumam. Weens no wispaidoschakajeem ekonomiskajeem apgruhtinajumeem, kuru lika sajust karsch, bija Japanâ tas, ka winai bij jaatsakàs no siwju un juhras kahpostu swejoschanas pee Sachalinas; schi nodarboschanàs apstahjàs un wareja notikt weenigi konterbandes zeklâ. Tagad wina usplauks no jauna, un neween Jeso salas buhs atkal apgahdatas ar siwim un juhras kahposteem, bet ari Japanu muitas nami sanems atkal prahwos eenehmumus par Sachalinas siwim, kà tas bij jau eepreeksch kara."

Meera sarunu leetâ

no Waschingtonas telegrafê, ka Kreewijas un Japanas pilnwarotee iswehlejuschees par sastapschanàs weetu Portsmutu Nuhempschirâ. Ari Kihna peeprasijusi, lai winai atkauj lihdf peedalitees nahkoschàs meera sarunàs. Japana schimbrihscham tam pretim. Japana aisrahda uf to, ka wina pati warot ispildit sawu solijumu un atdot Mandschuriju Kihnai. Japana neredsot nekahda labuma no Kihnas preekschstahwju peedalischanàs meera sarunàs.

Kreewu kara kugis „Orel",

kà no Tokijas telegrafê, pilnigi jau islabots un no Japaneem pahrdehwets par „Iwami".

No Mandschurijas.

No Mandschurijas kara-lauka mas sinu. No Sitjesas 25. jun. telegrafê: „Kà dsird, Japanu kara-spehks wehl weenmehr turpina nahkt no deenwideem pret muhsu kreiso spahrnu — Nanschantschendsijas, Turhasjanas un Sinmingpuas apkahrtnê. Ikdeenas isluhkeem isnahk sihkas sadurfmes, sewischki spahrnâ. 23. junijâ jahtneeku medineekeem isnahza sadurfme ar Hunhuseem pee Jansisjasas sahdschas. Runâ, ka Japani atlikuschi usbrukumu, lihdf kamehr gaoians buhs paaudsees. Jau otru deenu stipra leetus gahse. Generalis Lenewitschs telegrafê Wina Keisara Majestatei: Kreisajâ spahrnâ no pulkst. 5 rihtâ eewehrota Japanu doschanàs uf Beichu un Lopuschanu. Muhsu nodakas, pastahwigi zaur schahweeneem eenaidneeku atturedamas, atkahpàs pamasam atpakal. Schodeen no pulkst. 2 naktî pretineeks turpinaja sawu doschanos uf preekschu uf Lopuschanas pusi, pee kam winsch sahka muhsu preekschpulkus apschaudit leelgabaleem. Muhsu lauku sargu pulki atkahpàs drusku atpakal. Pehz tam Japani tapa aptureti. Preteneeks atkahpàs un eenehma sawas agrakàs weetas. Hungusu mehginajumu, ispostit tiltu pàr Sungari upi, isskaidro schahdi: Harbinas tuwumâ ir Fudjadanas sahdscha, kur beeschi mehdf sapulzetees Kihnas klaidoni, kurus laiku pa laikam aisdsen Kihnas waldiba, reisèm muhsu kara pulkeem peepalihdsot. Toreis tika apzeetinati ap 400 neapbrunotu Kihneeschu klaidonu, kureem nebij ne lihdsekku, ne nodoma, postit tiltu.

No ahrsemem.

Kahds jauns likums Franzijâ.

Ar 108 balsu wairakumu Franzijas tautas weetneeku namâ 3. julijâ (20. junijâ) peenemts likuma projekts par basnizas schkirschanu no walsts. Ar to peepildijees weens no swarigakeem akteem Franzijas likumdoschanas wehsturê pehdejôs gadôs. Pirms kà apluhkojam tuwaki jaunâ likuma saturu un kahdôs apstahkkôs tas tika peenemts, te noteikti jaaisrahda uf to, ka jaunais likums nekahdi naw usluhkojams kà basnizas apwainoschana, kà to dasch warbuht pirmâ azumirklî domâ. Jauno likumu radijuschi Franzijas sewischkee apstahkli un ta weenigais kodols ir — pasargat katolu basnizu no politikas. Pats par sewi saprotams, ka neweenai pahrleezibai, nekahdeem garigeem usskateem jaunais likums neusleek nekahdus spaidus. Winsch atkauj joprojam katram Franzijas pawalstneekam buht tajâ tizibâ, kas wistuwak saskan ar wina garigo pahrleezibu un ikkatra dwehseles teekschanos. Jau sawâ reisê mums „Latweeschu Awisês" nahzees aprahdit, ka klerikalà partija allasch uf to zentusees, gahst tagadejo republikas waldibu. Ta isleeto wisus politiskus un nepolitiskus lihdsekkus, un, kà notikumi ar kongregazijàm peerahdija, ari katoku basniza nebij palikusi atstatu no schim politiskàm zihnàm. Tas peespeeda Franzijas republikas waldibu nokahrtot sawus sakarus ar katoku basnizu. Schajâ noluhkâ ta pahrrahwa politisko salihgumu jeb konkordatu ar pahwestu, nolika katoku muhku sabeedribas Franzijâ sem likuma un tagad ar jauno likumu nostahda katoku basnizas buhschanas tahdâ stahwoklî, ka basniza pasargata no politiskàm leetàm un tai peekriht weenigi draudschu gariga ustaisischana un dwehseku apkopschana. Jaunajam likumam ir gan wehl jaeet zauri pehdejai Franzijas likumdoschanas instanzei — senatam jeb kungu namam, tatschu zerê, ka wehl tekoschâ gadâ senats likumu isskatisees zauri, tà ka jaunais likums galigi warès nahkt spehkâ ar 1. janwari 1906. Mehginajumu, kaut kahdi issaukt jauno likumu waj aiskawet wina spehkâ nahkschanu, protams, netruhks ari wehl tagad, bet senats bes schaubàm negribès pakal palikt tautas weetneeku namam stingrâ noteiktibâ un nelokamâ tschaklumâ. Nopeetnâ darba karstumâ tautas weetneeku nams naw kahwees trauzetees no teem druhmajeem padebescheem, kas par likuma

apspreeschanas laiku sahka krahtees pee Franzijas ahrejàs politikas apwahrschna. Ja kaut kas, tad schis apstahklis rahda, kahdas milsigas pahrmainas pehdejà gadudesmitâ notikuschas Franzijas dsihwê. Republikaniskà waldibas kahrtiba, wispahrigàs balss teesibas, awischneezibas brihwiba un skolu reformas sahk rahdit sawus augkus.

Peeminetais schkirschanas likums bij gruhts pahrbaudijums par Franzijas tautas politisko pilngadibu. Neskatotees nemaf uf to, ka reformas peekriteji un pretineeki no sahkuma bij nodalijuschees diwôs naidigôs lehgerôs, ari starp reformu draugeem nebuht nebij weenprahtibas par iswedamàs reformas formu un saturu. Wisstraujakee gribeja ar jauno likumu neween spahrnus apgreest katoku basnizai, bet wispahr greest schkehpu pret religiju. Turpretim leela daka mehrenako partiju ahreji peekrita reformai, bet slepeni tà gribeja sakropkot projektu, ka no ta, labakà gadijumà, buhtu isnahzis jauns konkordats starp walsti un katoku basnizu. Leels nopelns nu pee reformas isweschanas peekriht tautas weetneeku projekta pahrbaudischanas komisijai ar winas sekretaru Briandu preekschgalâ, kursch prata wahrigo reformas laiwinu laimigi iswadit pa apakschuhdens akmeneem un eewadit to ostâ. Komisijas wadoschàs domas bija, ka reforma nekahdâ sinâ nedrihkst buht kara gahjeens pret religiju, bet gan wahrda pilnâ sinâ reforma, kura tapat eewehro walsti nepeezeeschamo pilnigu apsinas brihwibu, kà apmeerina no daschadàm tizibàm usstahditos peenemamos prasijumus. Pehz leelakas swaidischanàs uf weenu un otru pusi schis pamata domas reformas projektâ ari palika uswaretajas. Basnizas atdalischana no walsts nu Franzijà notikusi koti brihwà garà: basnizai un winas draudschu eekschejeem eerihkojumeem un kahrtibai nekahdi neteek usbrukts. Daschadas religiskas sabeedribas war joprojam pastahwet, selt un plaukt. Katra tiziba patur sawas basnizas, pulksteenus, prozesijas jeb gahjeenus. Garidsneeki, kas tagad isstahjàs no walsts beenesta, dabon pensijas, un t. t. Kà walsts no basnizas, tà turpmak jabuht schkirtai ari religijai un politikai. Tà biskapu politiskai darbibai daschas robeschas wilktas: eezirknôs, kur tee ispilda dwehseles gana amatu, tos newar wehlet par tautas weetneekeem un basnizas tee nebrihkst isleetot agitazijas noluhkeem. Turpretim draudschu eedalischanos, paschpahrwaldibu, mahzitaju wehleschanu un algoschanu, biskapu isglihtoschanu un t. t. walsts atstahj pilnigi paschu draudses lozekku pahrsinâ.

Ka klerikalàs aprindas no sahkuma neskatijàs labwehligi uf iswedamo reformu, — tas nebuhs sewischki jasaka. Turpretim tagad, kad nu projekts tizis par likumu un kad israhdàs, ka leeta nemaf tik breesmiga naw, kà par winu eedomajàs. Klerikaku partijas dusmu karstums stipri saschkuzis. Peeminetà partija ussmer to, ka reforma, zaur daschàm pahrmainàm tautas weetneeku namâ, neesot wairs tik strauja, kà sahkumâ bijis domats. Tikai semneekus klerikalà partija rihdija pret waldibu ar to, ka nu teem zelschotees wairak isdewumu, jo buhschot janef ari basnizas usturas isdewumi, ko agrak nesa walsts. Schajà leetà nu jaunais likums nosaka tà, ka apmehram par tahdu sumu, zik walsts isdewa preeksch katoku basnizas usturas, semneekeem turpmak teek pamasinati nodokli. Tà no wisàm pusêm teek sagatawota seme Franzijà schai jaunajai reformai, kuru, apskatot swarigakos politiskos notikumus ahrsemês, newarejàm pamest neeewehrotu ari schinî weetâ.

No Wahzijas. Weenoschanàs ar Franziju Marokas jautajumâ nu pilnigi panahkta, tà droschi sino Wahzu laikraksti. Franzija no sawas puses atsinusi: Marokas neaisteekamibu, sultana neatkaribu, neaprobeschotu tirdsneezibas brihwibu Eiropas leelwalstim Marokà un Marokas naudas peepatureschanu. Schee ir wisi Wahzijas galwenee prasijumi. Wisus tuwakus nosazijumus isstrahdàs Fezà noturamâ leelwalstju preekschstahwju konferenze.

— **„Borusijas" ogkraktuwês,** kà Wahzu laikraksti sino, iszehlees ugunsgrehks. Dabujuschi galu 39 strahdneeki.

No Norwegijas. Par Norwegijas kehninu, kà laikraksti sino, isredsets Dahnijas prinzis Karlis.

No Franzijas. Nogrimusi semuhdens laiwa. Pee Bisertas notizis behdigs gadijums ar semuhdens laiwu „Farfadet", kura nogrimusi. Mehginajums, iszelt laiwu, neisdewees. Zaur pontoneem ta bijusi pazelta tik augstu, ka pakalgals jau stahwejis wirs uhdens un bijis jau eespehjams, eepumpet eekschâ elposchanai wajadsigo gaisu. Bet tad zaur nelaimes gadijumu waj glahbeju neusmanibu laiwa atkal nogrimusi pilnigi sem uhdens. Pehdigi laiwa iszelta, bet kuga kaudis jau bijuschi noslahpuschi un wisi atdsihwinaschanas mehginajumi palikuschi bes sekmèm.

No eekschsemem.

No Peterburgas. Preses noteikumu pahrgrosijumi. Zaur Wisaugstaki apstiprinatu walsts padomes nolehmumu atzelti un pahrgrositi sekoschi preses noteikumi: 1) Atzekams noteikums (isteikts 148. p. peesihmê), ka jautajuma isschkirschana par laikrakstu pilnigu aptureschanu, waj ari aptureschanu uf nenoteiktu laiku, kà ari kahda laikraksta waj isdeweja atzelschana no wina amata, nodobama eekschlee tu, tautas apgaismoschanas un teesleetu ministrijàm, kà ari sw. sinoda wirsprokuroram, peelaischot pee schàs apspreeschanas ari wisus tos ministrus waj atsewischku sekziju galwenos preekschneekus, kas minetos jautajumus eekustinajuschi; 2) atzekams 154. panta noteikums, kas eekschleetu ministrim dod teesibu, kahdu laikrakstu, kas isnohk ar eepreekschejas zensures atkauju, wina kaitigà wirseena dehl apturet lihds 8 mehnescheem, un 3) peepaturet 154. p. peesihmes noteikumus un pres. ust. 146. p. isskaidrot tahdâ kahrtâ, ka to laikrakstu un schurnalu isdewejeem un redaktoreem, kuri pehz trihskahrteja brihdinajuma uf kahdu laiku aptureti, naw leegts, winu abonenteem dot atlihdsibai periodiskus waj neperiodiskus isdewumus, ko ziti isdod. Atzekama 19. apr. 1904. g. Wisaugstaki apstiprinatà walsts padomes nolehmumà peeprasità gubernatora atkauja uf kahda laikraksta isdeweja pasinojumu, ka winsch atdod laikrakstu kahdai zitai personai. Pahrgrosot un papildinot pastahwoschos likumu noteikumus, nolemjams: 1) atkaut eekschleetu ministrim, atklahtàs kahrtibas aissardsibas labad, eesneegt senata pirmam departementam preekschlikumu, aisleegt kahdu laikrakstu, kas atronàs waj neatronàs sem eepreekschejas zensures, ari tad, ja schis laikraksts wehl naw dabujis neweenu brihdinajumu. Reisê ar scho eesneegumu eekschleetu ministris war scho laikrakstu apturet jau eepreeksch senata nolehmuma; 2) kahdas awises isdewejam, pasinojot par sawa laikraksta nodoschanu zitam, par to laikâ japasino gubernatoram, kuram par to jaisdabù paraksts tiklab no agrakâ, kà jaunâ isdeweja.

— **„Walsts domes" jautajumâ.** Tà ka iszehlusês domu starpiba balss teesibas un wehleschanas kahrtibas sinâ, tad 20. junija sehdê naw tikuschi ar likumu galâ, bet israhdijees, ka preeksch ta apspreeschanas buhs wajadsigas wehl daschas sehdes. Weena tahda bijuse nolikta uf 24. juniju. Pehdejàs sehdes schaî leetâ, kà „Nowoje Wremja" tagad sino, buhschot tikai julija pirmajàs deenàs.

— **Par nolaidibàm un blehdibàm** kara-spehka apgahdaschanas sinâ „Slowo" raksta: Kahds walsts kontroles eerehdnis usgahjis daschadas leelas nolaidibas un blehdibas pee karaspehka apgahdaschanas tahlajôs austrumôs. Tschitâ un zitâs apgahdaschanas weetâs useeti leeli krahjumi sapuwuschu, pelejumeem pahrklahtu miltu, kam bijuschi peejaukti sasmalzinati sukari. Sukaru krahjumi winu nederiguma dehl aismesti projam. Ar schahdeem milteem barojot, weselas saldatu nodalas saslima ar wehderguku. Konserwu kastischu, sahbaku pahru u. t. t. skaits nesaskaneja ar rehkinôs usdoto skaitu. Wisa armijas apgahdaschana 1904./1905. g. seemâ, pehz kontroleera tehlojuma, bijuse wisai behdiga. Wispahri waldijuse peekulukoschana. Pat starp semakajeem apkalpotajeem schahdâ kahrtâ „apgrosijuschàs" koti leelas sumas un armijai ais muguras wispahri bijuse pilnôs seedôs „weikaloschana". Kara prokuratura, kurai pehz likuma nepeekriht teesiba, katrâ weetâ isdarit peepeschas rewisijas, bijuse peespeesta, wisu kluſu noskatitees. Tikai walsts kontrolei isdewees atklaht wisu scho laupischanas sistemu. Uf kontroleera pawehli wairaki noliktawu preekschneeki nodoti teesai.

— **Ganischana kà ari sahle, ogu un sehnu lasischana krona meschôs.** Sawâ laikâ jau sinojàm par semkopibas un domenu ministrijas pawehli augschminetâ leetâ. Tà ka daudſ mescha kungu bij aprobeschojuschi ganischanu, eerahdidami tai tikai sinamas mescha dakas, tad paskaidrots, ka ganischanai jaatkauj wiss meschs, isnemot tàs weetas, kur jasaudsê jaunu koku stahdijumi. Kad semneeki, kas wehlàs ganischanu krona meschôs, ir masturigi, teem atkauj ganit par brihwu; ziteem ir jamaksà, bet tomehr pawehlets, pamasinat maksu samehrâ ar agrakàm zenàm. Kur ganischana meschôs newar tikt atkauta, tur tomehr atkaujams lasit waj pluhkt sahli. Sahles pluhkschana, ogu un sehnu lasischana wisur krona meschôs atkauta bes maksas.

— **Augstskolu jautajums.** Pasihstamais sabeedriskais darbineeks Knass Trubezkojs isgatawojis tam usdoto raksta par augstskolu jautajumu un eesneedsis to galma ministrijai. Tautas apgaismoschanas ministrija nestahw nekahdâ sakarâ ar schi raksta isstrahdaschanu un eesneegschanu.

— **Flotes buhweschanas projekts.** Sem admiraka Awelana preekschsehdibas eezeltà komisija isstrahdajuse jaunas flotes buhweschanas programu. Nahkoschôs 7 gadôs nodomats katru gadu atwehlet 75 milj. rbl. jaunu kugu buhweschanai. Ja finanzielais stahwoklis tiktu labaks, tad pehz dascheem gadeem schi summa tiktu diwkahrtigi pawairota.

— **Matroschu pahrweetoschana.** Peterburgas flotes matroschi tikschot pahrzelti uf Melnàs juhras eskadru, kà galwas pilsehtas laikraksti sino.

— **Sinu birojus par tirgotaju un ruhpneeku kredita spehju** atkauts nodibinat pehz kahda nupat issludinata Wisaugstaki apstiprinata walsts padomes nolehmuma. Dibinatajeem jasegulda 25,000 rbl. leels droschibas kapitals. Personàm, kas schahdu salogu eemaksajuschas, teesiba atwehrt ahrpus pilsehtàm, kur kantori nodibinati, wehl lihds 3 blakus-kantoreem bes sewischkas droschibas naudas eemaksas. Par katru tahlaku filiali jaeemaksà wehl 5000 rbl. Birschu komitejas un tirgotaju un ruhpneeku beedribas pee tahdu kantoru atwehrschanas atswabinatas no saloga eemaksas.

No Maskawas. Rekruschu un reserwistu atswabinaschanas leetà drihs buhs nobeigta preekschismekleschana. Israhdàs, ka pehdejo 2 gadu laikâ par atswabinajumeem no kara deenesta eerehdni sanehmuschi kukukôs 2—3 milj. rubku. Atswabinati sewischki daudſ no tà sauktàs „selta jaunibas," t. i. bagatneeku dehli. Tehweem winu dehlu atswabinaschana ismaksajuse katram 2000—30,000 rbl.

— **Slepkawiba.** 28. junijà pulksten 1 pusdeenâ pilsehtas preekschneeks grahfs Schuwalows nahwigi eewainots. Kahds nepasihstams zilweks, ihsôs wadmalas swahrkôs, gaidija sanemamâ istabâ, lihds wisi bij peenemti, peegahja tad pee pilsehtas peeekschneeka un isschahwa uf winu gluschi tuwu. Grahfs Schuwalows nomira pehz stundas laika. Slepkawas personiba wehl naw issinata. Nesen wehl winu kahda politiska atgadijuma dehl apzeetinaja, bet winsch isbehdsa no apzeetinajuma. Ari toreis winsch bija apzeetinats kà sweschneeks. Pilsehtas preekschneeku kehruschas trihs lodes. Weena isskrehjusi sirds makstij zauri, otra — kungim un treschà kehruse roku. „Kr. tel. ag."

— **Maskawas generalgubernators** greesees pee wisu semstwu gubernu gubernatoreem telegrafiski ar luhgumu, pasinot semstwu wihreem, lai winî nebrauzot uf 6. juliju uf Maskawu uf semstwu atstahwju kongresu, jo netapschot atkauts to noturet.

No Warschawas. Zeetumneeki kà strahdneeki. Kahds priwats usnehmejs zel Warschawâ blakus tureenes noseedsneeku laboschanas zeetumam leelu papihra fabriku, kurâ veenems par strahdneekeem zeetumneekus. Zeetuma walde noslehgusi ar usnehmeju lihgumu, pehz kura par strahdneekeem dodami 500 zeetumneeki par 30 kop. leelu deenas algu, bet usnehmejam jamaksà zeetuma waldei kahdi 20,000 rbl. gadâ. Fabrika, kuras uszelschana maksàs 200,000 rbl., ussahkschot sawus darbus ar nahkoscho jaungadu.

No Lodsas. Par pehdejeem notikumeem weetejee laikraksti sino: Bschaschinâ 400 Schihdu strahdneeki satihkoja manifestaziju ar sarkaneem karogeem. Kasaki dewa wairakas salwes pret druhsmu. 12 demonstranti krita un 13 tika eewainoti. — No pagahjuschàs nedelas zihnu upureem hospitalôs atkal mirschas 69 personas. Wirskomandeera palihgs generals Obolenzews isskaidrojis laikrakstu redaktoreem, ka kara stahwoklis nilschot peepaturets wehl ilgaku laiku. Kara teesa lihds schim pasludinajuse 3 nahwes spreedumus.

No Odesas. „Knass Potemkins" padewees 25. junijà Rumanijas waldibai sem teem noteikumeem, kahdi tam bij liti preekschâ, eebrauzot pirmo reis Kinstendschas ostâ. Uf „Knass Potemkina" no leelgabaleem ranemtas atslehgas un kuga kaudis laiwàs pahrwesti uf Anadolkiordu, kur tee tiks eeweetoti uf kahdu laiku un tad isdaliti pa daschadàm Donawas pilsehtàm. Matroschi tiks atlaisti pilnigi brihwâ un netiks isdoti Kreewijai. Matroschi gribeja papreekschu padotees bes kuga un to saspridsinat, bet Rumanijas eestahdes uf to neeelaidàs. Tad tee padewàs, kad teem garanteja brihwibu. Pahrrunas ar matroscheem weda personigi Rumanijas ministru preekschneeks. „Pet. tel. ag." sino no Berlines 10. jul. (27. jun.), pehz „Lok. Anz." korespondenta telegramàm, ka torpedu laiwa № 267 aisbraukuse 25. junijà atpakal uf Sewastopoli. „Knass Potemkins" 26. junijà ofiziali nodots Kreewu eskadrai; Rumanijas flagas un komandas weetâ stahjees Kreewu karogs un kreewu matroschi. 50 dumpineeki ari pabewuschees eskadrai. „Knass Potemkins" aisbrauzis atpakal uf Kreewiju. — Tahlak no Sewastopoles sino „Pet. tel. ag." 27. junijà: Te eerabàs torpedu laiwa № 267; 16 zilweki no kuga kaudim apzeetinati. Eerabàs ari transporta kugis „Wecha". Apzeetinatee matroschi tikschot aisweſti uf Krotschas zeetumu, kur tos sagaida kara teesas spreedums. Schtabê sanemtas sinas no kontradmirala Pisarewska, ka „Potemkins" isweſts no Kistendschas reidas. Maschinu telpàs uhdens eewehrojami kritis; wisu uhdeni newar ispumpet, jo gruhti atrast zaurumu. Pehz isdariteem islabojumeem „Potemkins" tiks weschus aiswilkts uf Sewastopoli. Rumanu waldiba issino ofiziali, ka wina nekahdâ sinâ neisdoschot „Potemkina" kuga matroschus Kreewu waldibai. Peenahkuse sina, ka starptautiskà anarkistu sabeedriba peedahwajusès „Potemkina" dumpigos matroschus uf sawa rehkina nowest uf Argentiniju. — Par postschanas darbeem Odesâ tagad pasneedſ laikraksti spilgtas sinas. Pehz azuleezineeku nostahsteem schee schausmu darbi notikuschi pa leelakai dakai sem eerebuma eespaida. Tuhkstoscheem baskahju tagad pamoduschees no dsehruma meega un brihnàs, kadehl tee pehz laupischanàm wehl laiduschi klaht uguni. Runà, ka par eemeslu bijis ugunsgrehka dischais skats. Jaunà bulwerka malâ, ugunij wisapkahrt sprehgajot, laupitaju bars sarihkoja sawadu dsihru galdu. Tee sastahdija no balkeem galdu, kuru tad azumirkli apkrahwa daschadu dahrgu dsehreenu pudelèm un wisadeem ustoschameem, kas bij salaupiti no noliktawàm un pahrdotawàm. Pee scha galda tagad wisi nehmàs meelotees trakiskà kahrtâ. Apkahrt uguns sprakschkeja, slinschu schahweeni sprahga — bet uf tam neweens negreesa wehribu. Ari tad, kad atskaneja sauzeeni: saldati tuwojàs! wehl neweens nekustejàs. Beidsot tatschu schuhpotajeem wajadseja behgt. Ari zitâs un daudsàs weetàs notika saschuhposchanàs bes gala. Dsehra wisi kà lopini. Ap 100 tahdu peedsehruschu wihru nolikàs gulet Kreewu kugneezibas beedribas paku mahjâ uf pakulu un linu blahkeem. Ari scho ehku pahrnehma uguns un naw sinams, waj kahds no guletajeem ari glahbees. Wisadâ sinâ jadomà, ka daudsi krituschi leesmàm par upuri. No preeschu noliktawas sargi sweeda juhrâ kastes ar monopola pudelèm, jo baidijàs, ka tà kà tà peedsehruschais puhlis nesahk krist ari uf schnabi. Wineem isdewàs eemest juhrâ lihds 140 kastes, kad peeskrehja laupitaji, kuri usklupa atlikuschajeem dsehreeneem ... Pa juhras uhdena wirsu tahdâ kahrtâ peldeja leela kahrta weegli degoschu weelu, spirta, daschadu ellu u. t. t. Kahds tur eemeta sawu degoschu lahpu, no kam „uhdens" sahka degt, leesmas pahrskrehja lihds Kreewu beedribas twaikoneem „Petera" un „Platona", tee ari sahka degt ... ari ziti kugi ... tà wiss pahrwehrtàs par weenu weenigu degoschu juhru ... dedsa uf saussemes, dedsa uf juhras!

No Tiflisas. Eewehrojot ustraukto stahwokli, kahds pehdejo notikumu dehl atrodas Tiflisa, Kaukasijas pahrwaldneeks luhdsis Keisara Majestati, pasludinat pilsehtu un aprinki karastahwokli.

Widseme.

Skrihweru pagasta walde peesuhtijuse laikraksteem sekoschu protokola noraksti ar luhgumu, to nodrukat.

Protokols № 11.

Skrihweru pagasta saimneeku sapulzê, 11. junijà 1905. g. Klaht bija apakschâ parakstijuschees saimneeki.

Ustraukti no muhsu semê tik beeschi notikuscheem meera trauzejumeem un dsiki apbehdinati no basnizas swehtuma apgahnischanas, kuru isdarijuschi muhsu Aiskraukles draudses basnizà pirmajà wasaras swehtku beenà eenahkuschi ar rewolwereem apbrunoti sweschneeki, schodeen ar waldibas atkauju sanahkuschi Skrihweru pagasta saimneeki

Nolehma:

1) Kur ween wajadsigs, saweem pagasta amata wihreem nahkt palihgâ pee kahrtibas ustureschanas, katrs sawâs mahjâs ruhpetees par meeru un droschibu un schinî sinâ stahwet weens preeksch wiseem un wisi preeksch weena un katram saimneekam tuhlin nahkt palihgâ, ja wina droschiba un manta teek apdraudetas.

2) Lai to spehtu darit, luhgt waldibu, atlaut katram Skrihweru pagasta saimneekam, kas augschejo apnehmuschees, turet eerotschus.

3) Ewehrojot, ka pehz ewangeliski-luteriskas basnizas likumeem wispirms basnizas preekschneekam peenahkâs usturet schis tizibas Deewa namôs kahrtibu un meeru, un draudses preekschneekam atkal uz zeleem, kas wed uz basnizu, saimneeki tahlak apnehmâs turpmaki scheem weetejeem amata wihreem nahkt palihgâ uz winu usaizinajumeem, ja wineem nebuhtu pa eespehjai, ar paschu un winu apakschneeku spehkeem minetâs weetâs meeru un kahrtibu apsargat.

4) Ewehrojot to, ka meers un kahrtiba teek trauzeti no muischas dalâ dsihwojoscheem laudim, saimneeki issaka wehleschanos, ka muischas ihpaschneeks sawâ dalâ tapat usturetu meeru un kahrtibu, kâ to saimneeki apnehmuschees pagasta dalâ un ka muischa tapat nemtu dalibu pee meera sargaschanas basnizâ, kâ saimneeki to apnehmuschees.

5) Ar wisu nopeetnibu issazit sawu noschehloschanu teem pahri Latweeschu laikraksteem, kuri agraki rakstija daschu labu pamahzoschu wahrdu, bet tagadejeem nemeereem pretim rahda nesaprotamu besduhschibu, glehwulibu un neapkehribu. Turklaht ari leezinat no slikta eespaida, kuru isdara daschi Wahzu laikrakstu nepateesi un pahrspihleti sinojumi no laukeem.

6) Luhgt pagasta waldi, norakstu no scha saimneeku nolehmuma Kreewu tulkojumâ zaur komisara kungu eesneegt wina ekselenzei Widsemes gubernatora kungam, tapat norakstus nosuhtit weetejeem basnizas un draudses preekschneeku kungeem, kâ ari wisâm Latweeschu laikrakstu redakzijâm.

Red. peesihme. Esam jau agrak aisrahdijuschi, ka pee basnizu aissargaschanas pret apgahnischanu swarigâ loma peekriht paschâm draudsêm. Japreezajas, ka Skrihweru saimneeki ar labu preekschsihmi gahjuschi pa preekschu.

No Rigas. Widsemes gubernatora generalleitnanta M. A. Paschkowa atwadischanâs tikuse nosmineta 27. junijâ Rigas Latweeschu beedribâ. Wairakâs runâs, kuras tureja beedribas preekschneeks Grosmalds, Reinfelds, Zehsu aprinka prahwests Irbe un ziti, tika zildinata aisejoschâ gubernatora taisnprahtiba un laipniba pret Latweescheem. Wina ekselenze pateizâs sirsnigôs wahrdôs par Latweeschu mihlestibu un zeenibu, kahda tam tikuse parahdita.

— **Par Widsemes wizegubernatoru** eezelts polizijas departamenta wizedirektors Bologowskis.

— **Pateizibas adrese.** 28. junijâ preeksch pusdeenas, kâ „D.-Z." sino, Widsemes muischneezibas marschalam baronam Meyendorfam tikuse pasneegta no weetejâm Wahzu aprindâm pateizibas adrese tadehl, ka winsch nepeeguris gahdajis, lai schejeenes Wahzu skolâs tiktu atlauts mahzit Wahzu tautibas behrnus winu mahtes walodâ. Adresi parakstijuschi daudz wisadu amatu kungi un gara rinda skolotaju.

— **Waronigi puiseni.** Pee Bilderlineem, kâ „Düna-Ztg." sino, grahmatwedis J. B. eepeldejis swehtdeen, 26. junijâ, tik dsiki juhrâ, ka sahzis slihkt. Winsch kleebsis pehz glahbina, bet leelo wilnu dehl neweens nedrihkstejis botees tik tahlu juhrâ winu glahbt, lai gan turpat peldejâs ap 20 kungi. Redsedams sawu tehwu dsihwibas breesmâs, B. 13 gadus wezais dehlens steidsâs to glahbt. Wina reemehram sekoja tikpat wezs beedrs, kahds realskolneeks. Masajeem waroneem ari teescham laimejâs sasneegt slihkstoscho un israut to, kaut gan wairs tikai pusdsihwu, no neisbehgamas nahwes.

No Stukmaneem. Apfardsiba. Uz Widsemes gubernatora pawehli, kâ „Düna-Ztg." sino, uz schejeeni atsuhtiti 250 saldati no Rigas unterofizeeru batalona un isdaliti pa Widsemes peewedu dselzeka stazijâm, lai tee wajadsibas brihdî waretu eet palihgâ weetejai polizejai.

No Zehsim. Nemeeru upuri. „Rischsk. Westn." raksta, ka nemeeru kustiba Zehsu aprinkî prasijuse jau 3 upurus — 28. Donas kasaku pulka ofizeeri Firsowu un uradnikus Sleedi un Poli. Pirmais no teem noschauts Prauleenas meschâ 15. junijâ, pulkst. 6 no rihta, kad tas ar 11 kasakeem jahja atpakal uz Saikawu; otrais — nosists ar rungâm 16. junijâ Lihderes tirgû no katrazinatas kauschu druhsmas un pehdejais noschauts 17. junijâ zeklâ no Jaun-Raunas uz Raunas pili. Wisu triju krituscho lihki aiswesti uz Zehsim.

No Mahlpils muischas. Pasta nodaku atwehrs sche no 1. julija. Zaur Mahlpils pasta nodaku sawas korespondenzes sanems: Mahlpils muischa, pagasts un mahzitaja muischa, Wittes-, Wihbrokas-, Bukas- un Kneedika (Kaltenbrunn) muischas un pagasti.

No Laudonas. Abas schejeenes basnizas, luteranu un pareistizigo, kâ „Rig. Aw." sino, apsagtas naktî no 22. uz 23. junija. Pirmejâs basnizas leetas, bikeris, oblatu trauks u. z. issagtas no mahzitaja rakstamâs istabas. Bez tam te issagta ari nauda.

Kurseme.

No Leepajas. „Lib. Ztg" sino: 28. junijâ kawa lopus lopu kautuwê tikai militarapgahdataji. Wisas swaigas gakas pahrdotawas slehgtas; meesneeku mahzekli un selki mehginaja slehgt pahrdotawas, kas tirgojâs ar schahwetu gaku un desâm, tak tee tika no polizijas attureti. Wehjainâ laika dehl naw dabujamas ari juhras siwis, kadehl masums upju siwu teek pahrdots par augstâm zenâm.

— **Meesneeku streiks.** Kâ no wehlakeem sinojumeem redsams, tad streikojoscho meesneeku prasijumi esot sekoschee: 1) Lai pamasina maksu par gakas apluhkoschanu, 2) lai uz 6 mehneschem aisleedz gaku uz tirgus pahrdot (tagad aisleegts 3 mehneschus), 3) lai aisleedz pahrdot gaku uz tirgus masakâs partijâs nekâ pa zeturkschneem, 4) lai atlaisch pilsehtas lopu kautuwes weterinarahrstu Nikolajewa kungu. Tâ tad meesneeku kungi azim redsot streiko tadehl, ka grib gakas pahrdoschanu pilnigi dabut sawâs rokâs, pehz kam gan zena sewischki par masakeem eepirkumeem pazeltos wehl jo augstaka. Ari no waras darbeem streikotaji meesneeki naw atturejuschees.

— **No wilzeena fabraukts** 26. junijâ ap plkst. 11 preeksch pusdeenas uz Leepajas-Romnas dselzeka Gaweeses stazijas kahds dselzeka kalpotajs. Nelaimigais bijis uz weetas pagalam.

— **Par nemeereem kara-ostâ** raksta „Rig. Rundsch." schahdi: Nemeeri sahkâs gruschi tapat, kâ Odesâ, ar matroschu suhdsescha nos par sliktu ehdeenu. Wispirms nemeeri izzehlâs uz „Aleksandra II." Kapteins lika matroscheem nostahtees rindâ, usklausijâs winu suhdsibas un tad sazija: „Newis gaka samaitajusees, bet juhs esat samaitajuschees." Tas bij signals nemeereem. Kapteins tika saseets un matroschi prasija, lai nahkot komandejoschais admirals Jretzkojs. Admirals nenahza. Esahkâs leelas warmahzibas, kas drihz ween pahrgahja ari uz ziteem kugeem ostâ. Ofizeeri tika saseeti un nu matroschi sahka islaupit kasarmes. No kasarmêm naw nekas wairak palizis pahri, kâ kailas seenas, — wiss sapostits. Arsenals ir aplaupits un matroschi panehmuschi no tureenes flintes un muniziju. Tad tika no pilsehtas issuhtiti saldati. Sadursmê kritis 1 ofizeers, kahdas astonas personas un eewainoti apm. 30. Tikai parahdotees zeetokschna komandantam, kursch no wiseem teek koti mihlets, isdewâs dumpi kaut zik apmeerinat. Usrakstot arsenalâ inwenturu, israhdijâs, ka truhkst laba teesa eerotschu un wairak nekâ 50,000 patronu. Naw ko schaubitees, ka dumpi sarihkojuse rewoluzionarâs partijas komiteja.

No Wentspils. Par aprinka preekschneeka jaunakâ palihga Schmidta nogalinaschanu nes „Rig. Tagebl." schahdas tuwakas sinas: Sestdeen, 25. junijâ ap pulksten 7 wakarâ tika no wisleelakâ tuwuma ar skroschu lahdinu noschauts Wentspils aprinka polizejas waldes jaunakais aprinka preekschneeka palihgs Adolfs Schmidts. Schmidts bij bewees kahda polizijas eerehdna un sawa kutscheera pawadibâ no Dundagas uz Slihteru muischu, kur leelâ ugunsgrehkâ bij aisgahjuschas rostâ 4 ehkas. Atpakal brauzot, winam tad usgluhnets un isdarits nejaukais noseegums. Pehz peezâm minutêm islaidis 38 gadus wezais, spehzigais un laipnais wihrs sawu dsihwibu, kuru tas pasaudejis sawâ gruhtajâ un atbildibas pilnajâ amatâ. Katrs, kas winu pasinis, mahzijees winu mihlet un zeenit. Winam paleek pakal atraitne ar tschetreem nepilngadigeem behrneem.

No Wilzes. Ahrsts Dr. Roberts Kalninsch eesaukts kara beenestâ un aisbrauzis uz Wilnu.

No Behrsmuischas. Sozialistu demonstrazijas, ar karogu isplesschanu, ruvâm, dseesmâm notikuschas, kâ „Rig. Aw." sino, 26. junijâ pee Behrsmuischas basnizas. Paschâ basnizâ tâs nenotikuschas tambehl, ka winu wadonis nokawejees laikâ atbraukt. Mahzitajs (jauneezeltais palihga mahzitajs Blumenbachs no Leepajas, kas tureja pirmos deewwahrdus sche) jau bijis nobeidsis sprediki un nokahpis no kanzeles, kad tas eeradees.

No Leel-Cezawas. Noslihzis swejojot. Junija mehnescha 20. deenâ noslihka Cezawas upê weens no daudsajeem grahfa leelkunga ormaneem. Swejojot tas bij eebridis dsikumâ. Atdsihwinaschanas mehginajumi palika bez sekmêm. Pehz tautibas slihkonis bij Igaunis.

— **Swehtdeenas pulgoschana.** 26. junijâ notika muischas plawu plauschana (meschu galâ) no meschu kalpeem, kas scho darbu, kâ parasts, isdarija ar talkâm. Atgadijums eewehrojams tambehl, ka notika swehtdeen. Kad mehs sahksim schis deenas peenahzigi zeenit. Noschehlojami, ka darba deweji schahdas swehtdeenu pulgoschanas peelaisch. Z.

No Zeligawas.

Kursemes muischneezibas wispahriga konferenze sahkâs otrdeen 29. junijâ ar deewkalposchanu Wahzu Trihsweenibas basnizâ, kur sprediki sazija Kursemes generalsuperintendenta kungs. Par konferenzes waditaju pirmajâ sapulzê weenbalsigi eewehlets, kâ „Mit. Ztg." sino, kambarkungs barons M. v. d. Ropp Bikstôs, par wina weetneeku grahfs Otto v. Kayserlinks. No apspreeschamajeem preekschmeteem pirmâ weetâ stahwot preekschlikumi par prestandu pahrwaldischanas reorganisaziju.

Mahzitaja apstiprinaschana. Kursemes gubernators apstiprinajis ar pawehli no 21. junija sch. g. Scheimes lihdschinejo mahzitaju Hermani Schulzu par Kurisschu-Schwahrdes luteranu draudses mahzitaju.

Kursemes melderem dots apstiprinajums winu nelaimes gadijumu apdroschinaschanas noteikumeem.

Kursemes melderi notureja, kâ „Deen. Lap." sino, 20. junijâ Jelgawas amatneeku beedribas sahlê sawu gada sapulzi. Starp zitu tika nolemts, ka wisi Kursemes melderi eewedis malschanu uz swaru, t. i. maksa tiks nemta par pudeem, newis wairs uz mehru, kâ tas jau lihds schim noteek Kreewijâ, ar noputeschanas teesu weenu jeb augstakais diwi mahrzinas no puda. Ar to, zerams, buhtu panahkts, ka nu agrakâ neustiziba pret melderem daschâ weetâ sudis. Wehlams, ka ari wisi ziti Baltijas melderi tam peekristu.

Dundagâ slepkawigi nogalinatais aprinka preekschneeka jaunakais palihgs Adolfs Schmidts, kâ „Mit. Ztg." sino, esot muhsu wisprahr zeenitâ pilsehtas galwas brahlis. Apsinigais un energiskais eerehdnis wehl nesen esot atteizees no kahdas zitas eenesigakas un meerigakas weetas, negribedams sawu tagadejo weetu tik nemeerigâ laikâ atstaht. Kursemes muischneezibas konferenze usdewusi par sawas lihdsuhtibas sihmi nolikt uz nelaika kapa wainagu.

Neganta tirgotajs. 23. junijâ kahds J. S. eegahjis weetcja tirgona Schihda A. L. sahbaku pahrdotawâ, uz krohmu tirgus, noluhkâ, eegahdatees preeksch sewis jaunus sahbakus. Newaredams ar L. par sahbakeem zenâ weenotees, S. eegahjis turpat kahdâ zitâ pahrdotawâ, kur ari nopirzis wajadsigos sahbakus. Dusmâs par schahdu S. usweschanos tirgotajs L. pakampis kahdu dselsa gabalu un ar to eesitis S. pa galwu. L. saukts pee atbildibas.

Sahdsibas. Schejeenes eemihtneeze J. L. sinoja polizijâ, ka naktî uz 27. junija kahdi nesinami garnadschi atlaususchi winas aisslehgto malkas schkuhniti, Wilhelma eelâ № 11, un is tureenes issagusschi winai daschadu mantibu par apm. 78 r. — Tanî paschâ naktî issagts kahdam Sch. S. is wina neaisslehgta dsihwokla, kursch atrodâs Kangihseru eelâ № 9, sudraba kabatas pulkstens, 8 rbl. wehrtibâ. Kas sahdsibu isdarijis, naw sinams. — Swehtes eelâ № 22 dsihwojoschais N. T. sinoja polizijâ, ka 27. junijâ ap pulkst. 11 no rihta uz Leelâs eelas, pretim namam № 17, winam nosagts welosipeds, 120 r. wehrtibâ.

Wisjaunakâs sinas.

Kreewu telegram-agentura.

Peterburgâ, 29. junijâ. „Nascha Schisn" dsirdejusi, ka generaladjutantam Stesekam kara teesa wina dsihwoklî, Zarskoje Selâ, uslikuse mahjas arestu, pamatojotees uz apsuhdsibâm, kas pret winu zeltas Port-Arturas atdoschanas dehl. Ta pate awise sino, ka, eewehrojot pehdejâ laikâ klajâ nahkuschâs leetas, no Frantschu tautas nodomato goda sobenu Stesekam nepasneegschot.

Peterburgâ, 30. junijâ. Juhrleetu ministrijas pahrwalditajs admirals Awelans uz wina luhgumu atlaists no amata, un wina weetâ par ministrijas pahrwalditaju eezelts Klusâ okeana flotes komandeeris wizeadmiralis Birilews. Uz pehdejâ wahrdu islaists Wisaugstaks reskripts, kurâ runats par flotes nosihmi, winai tagad usbrukuschâm nesekmêm un par winas tahlaku attihstischanos.

Maskawâ, 27. junijâ. Maskawas zensors aisleedsis weetejai gubernas semstwas waldei nodrukat un isplatit laudîs „Wald. Wehstnesi" nodrukatâs 6. jun. deputazijas runas un Keisara atbildi, kâ to daschas zitas semstwas bij darijuschas. Kâ sinams, minetâ Keisara runâ stahw ari teikums: „To Juhs warat pasinot sawâ apkahrtnê tiklab pilsehtâ, kâ uz laukeem."

Minskâ, 28. junijâ. „Mogil. Gub. Aw." sino, ka schajâs deenâs Kaschizas sahdschâ izzehlusês sadursme starp saldateem un semneekeem. Pehdejee jau wairak gabus prahwojuschees ar muischneeku Hebeli par kahdu plawas gabalu. Tagad wini ar waru peesawinajuschees scho semes gabalu. Uz polizeju semneeki metuschi akmeneem un nuhjâm, pee kam eewainots pristaws un uradniks. Tagad saukts palihgâ karaspehks, kursch schahwis uz nemeerneeku puhli, pee kam krituschi 8 zilweki un eewainoti 15.

Odesâ, 29. junijâ. Kâ dsirdams, wizeadmirals Kriegers isstahschotees no Melnâs juhras flotes beenesta.

Simferopolê, 28. junijâ. Melitopolas aprinkî izzehluschees agrarnemeeri. Tur isbrauza gubernators.

Tiflisâ, 28. junijâ. Polizija nahza uz pehdâm noseedsneekeem, kas diwu deenu laikâ ismetuschi 5 bumbas.

Tschelabinskâ, 28. junijâ. Naktî no 26. uz 27. junija tik tikko nenotikuse leela nelaime Sisranas-Tschelabinskas dselzeka 851. werstê, kur brauzis 544. saldatu eschelons. Ofizeeru wagona preekschas riteni noskrehjuschi no sleedêm un tâ skrehjuschi 450 sokus uz preekschu, breesmigi satrizinadama wisu brauzeenu. Waina — dselzeka neislaboschana. Schis jau treschais tahds nelaimes gadijums mas deenâs! Schtaba kapteins Rudomino, augschejo sinodams, sauz wahrdâ zeku inscheneeri Makedonsku, kura nolaidiba esot nepeedodama un luhdsscho leetu stingri ismekiet un wainigos saukt pee likumigas atbildibas.

Basnizas sinas.

Leepajas Sw. Annas basnizas draudses sinas no 20. lihdz 26. junijam. Uzsaukti: Johans Fritzbergs ar Lihsi Wehrsis; Wilhelms Pauls Oskars Bute ar Johannu Greetu Emiliju Jaunweit; Fritzis Sakolausktis ar Madi Annu Mitenek; Janis Andersons ar Wilhelmi Lehnig; Pehters Rumbuls ar Annu Lawihsi Grantin. Laulati: Johans Adolfs Bekmans ar Ilsi Emiliju Freimann. Mirusschi: Anna Bauscheneek 3 m.; Katrihne Gedwart 73 g.; Anna Kalnin 67 g.; Fritzis Schanos Woldemars Kluze 6 m. 20 d.; Wilhelmine Erna Elwire Forst 3 n.; Jahnis Wilhelms Putra 7 m. 13 d.; Eduards Schanos Blankenbergs 8 m.; Klahws Schanos Greetens 5 g. 7 m.; Greeta Eglit 70 g.; Katrihne Strahbis 75 g.; Ottos Teodors Grawe 11 m. 20 d.; Ernests Ludwigs Greetens 1 g. 7 m.; Karlis Uhtrups 4 n.; Pehters Smitens 2 m.; Indrikis Rudolfs Auze 6 m. 13 d.; Andrejs Rudolfs Alpe 1 m.; Rudolfs Sascha 4 m. 8 d.; Pehters Schanos Karlis Giuschge 10 m.; Karlis Balodis 68 g. w.

Deewkalposchanas Sw. Annas basnizâ sweht een 3. julijâ pulkst. 9 no rihta.

Mahzitajs **Schoen.**

Aisrahdijums.

Schim numuram eet lihds sludinajums **par mehfloschanas mehginajumeem no Semkopju Konsumbeedribas Leepajâ, Rigâ, Jelgawâ un Tukumâ.**

Isdewejs un redaktors: **Dr. Bielenstein.**

Redaktors: **J. Weissmanis.**

Дозволено цензурою. Рига, 30-го іюня 1905 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Pa wasaras laiku esmu Jelgawâ runajams tikai

pirmdeenâs

un

otrdeenâs.

Swehr. adwok. K. Pauluks.

Pahrtrauzu sawu **praksi no 1. julija lihds 17. augustam.** — Pa to laiku **azu klinika diakonisu namâ buhs**

flehgta.

Dr. med. barons

L. v. d. Osten-Sacken.

Peenemu slimneekus, kaunuma, ahdas, dsimuma un **eekschejas slim.** ikd. no 9—1 un 5—9 wak.

Dr. Wilh. Loewenberg.

Rigâ, leelâ Jaun eelâ № 24, 2 tr. netahlu no Daugawas tirgus.

Ahrsteju ari zaur elektrizitati.

Peterneeku pagasta walde,

Dobeles aprinki, dara sinamu, ka pagasta

nodewu klaseschana

starp scha pagasta lozekleem par 1905/1906. gadu tiks isdarita Peterneeku pagasta namâ **20. julijâ 1905. gadâ,** kamdehl wisas personas, kuras wehlâs dabut kahdus nebuht atweeglinajumus pee nodewu maksaschanas, waj tikt no tahdâm atswabinatas, teek minetâ deenâ pulksten 10 no rihta usaizinatas eerastees weetejâ pagasta namâ, pee weetneeku pulka peenesot wajadsigos dokumentus.

Peterneemuischâ, 16. junijâ 1905.
Pagasta wez.: L. Strauss.
Skrihweris: J. Bullis.
№ 1033. S. w.

Rigâ.

K. Lorch & bdr.

Kungu eelâ № 22.

Kengaraga

fabrikas noliktawa

peedahwâ **par fabrikas zenam**

audeklu,

linu un pakulu

dsijas.

Kungu eelâ № 22.

A. N.

Bogdanowa

tabakas fabrik. noliktawa

Jelgawâ Katolu eelâ № 12, eewehlê wislabakâs papirosu tschaulites (hilses) if pascha auto-mech. fabrikas:

„Sankt Gotthard,"

starp tâm: koka kastitês par 500 un 250 gab. kâ ari **Berlines** 100 gab. ar dahwanu katrâ kastitê un „Zarskija" ar glihtu walsts ehrgli.

Smarschiga tabaka: **Express** № 18 1/4 ℔ 40 kap., 1/8 ℔ 20 kap., **Express** № 8 1/4 ℔ 28 kap. 1/8 ℔ 14 kap. Teizami papirosi: **Egiptes** 10 gab. 6 kap., **Barskija** 10 gab. 3 kap., **Bogatir** 20 gab. 5 kap. Maikapara spezial-tabaka: **Swesda** № 40, № 30 un № 14 nepahrspehjama labuma.

Eetschkreewijas

rudsu milti

dabonami par wisleht. zenâm pee J. Husta, aiz Annas wahrt. № 18 Jelg.

Preeksch kodem

peedahwâ:

Koschu papihri, koschu pulweri, koschu uhdeni „Ideal", naftalinu, naftalina kamparu, Dalmatineeschu insektu pulweri, kamparu u. t. t.

Mag.

J. Hertela

apteek. preeschu pahrdotawa

Jelgawâ, Pasta eelâ № 13.

Schujmaschinas
Schujmaschinas
Schujmaschinas

Kompanija Singer

Nepeezeeschamas katrâ mahjâ leetoschanâ. Preeksschsihmiga konstrukzija un isstrahdaschana. Pahrdoschana tikai paschu magasinâs.

Maschinu pahrdoschana us nomaksu par 1 rubli nedelâ.

Mahziba schuhschanâ un modernôs isschuwumôs par welti.

Jasargas no pakaltaisijumeem!

Maschinas ar augsto roku un ar swaidoschos kugiti no 25 rubl.

Jasargas no pakaltaisijumeem!

Magasinu Isstahrtne Sehm. apstipr. na Tirdsn. un manufakturas nodaloes.

THE SINGER MANFG. CO. TRADE MARK

Fabrikas marka, ar kuru maschinas apzimetas.

Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 10.

Wahrds un maschina, kuri uswahrê!

Mc Cormick!

Fakti to leezina!

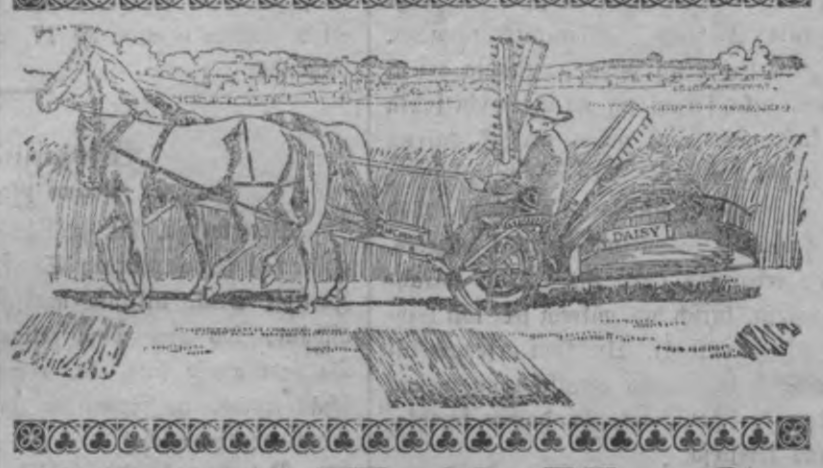

Muhsu maschinas usrahda neapstrihdami wisaugstako **pilnibas** pakahpeenu plaujmaschinâs. Mehs **scho** apgalwojumu **droschi** woram atlautees, jo muhsu **maschinas** peerahda muhsu isteikumu. — Ja wehlatees pirkt, tad muhsu **sahles plahweji, labibasplahweji seena grahbekli** ir tâs maschinas, kuras jums wajadsigas. Katrâ sinâ juhs luhdsam, apskatit muhsu maschinas. Teescham wehrts apmeklejamas puhlinu.

Cyrus Hall Mc Cormick

Rigâ, Herdera laukumâ 3.

Zenu rahditaji par welti un par brihwu.

Pagodinamees god. laukſaimneekeem sinamu darit, ka nupat sanehmâm leelaku suhtijumu

labibas un seena plaujmaschinas, automatiskus sirgu grahbeklus un trinamos aparatus

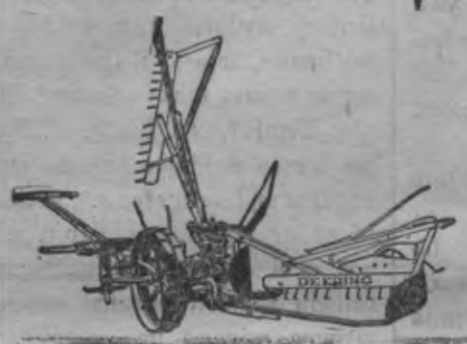

no sekoschâm wisâ pasaulê jau pasihstamâm fabrikâm:

Deeringa, Mac-Kormicka, Osborne

un wehl daudz zitâm.

Jt sewischki eewehlam **Deeringa maschinas.**

Deeringa fabrikas raschojumi ir preekschsihmigi — nepahrspehjami zaur winu weenkahrscho konstrukzisu, isturibu un weeglu gaitu, kadehl tee ari eenem pasaules tirgû pirmo weetu.

Parises isstahdê 1900. g. Deerings ispelnijâs wisaugstako godalgu „Grand Prix" un 1901. g. sanehma no wahzu keisara dahwatu Krona Ordeni. Schee fakti war dot pareisu sajehgu par schis fabrikas raschojumeem.

Simteem atsinibas raksstu no leel- un masgruntneekeem ir pee mums weikalâ apskatami.

Katram pirzejam maschinas teek ussteletas un nodotas darbâ bes kahdas sewischkas peemaksas.

Katalogus un wisas tuwakas sinas pasneedz **par brihwu.**

Jehkuls & Oscheneeks,

ihpaschneeks W. Oscheneeks,

Jelgawâ, Katolu eelâ № 37.

M. Brauer's,

Jelgawâ, pee Annas wahrteem, **eepretim „Jahma basnizai",**

un **Tukumâ.**

Kapu peeminekli

kâ: **krusti, obelisti, grahmatas, rulli** u. t. t. teek if **wislabakâ materiala** pagatawoti.

Lai **monumenti** isnahktu glihti ka ari isturigi pret gaisa eespaidem, tee teek slihpeti un poleereti ar jaunlaiku maschinu palihdsibu.

Seltitus, kâ ari **nesseltitus „tschuguna krustus"** peedahwaju par peenehmigâm zenâm.

Zeen. publikas apstellejumi teek ruhpigi un apsinigi isdariti. — Labakâs atsaukſmes. —

„Sudraba medals un goda diploms" Rigas „Jubileias isstahdê".

Dezimal-galda-balanks

un

zitus swarus

pagatawo un sikumigi **nostempelê.**

Kapu sehtas, dselss wahrtus

un wisadus **maschinu atslehdsneeku** un **mechaniskus darbus** pagatawo glihti un par peenehmigâm zenâm.

Atslehdsneeku meistars **Chr. Bieman's,**

№ 21. Jelgawâ, Katolu eelâ № 21, **leelajâ namâ.**

Wisadas zentrifugas teek apsinigi islabotas.

Rundales Dseedaschan. Beedr.

Swehtdeen **24. julijâ** 1905. g.

teatris

un

salumu swehtki

Rundales Ahschelu mahjâs.

Sahkums pulksten 3 pehz pusd.

Beedribas walde.

Zaur scho laipni daru sinamu, ka prow. **Schefela** lga

apteeka Skurstena muischas Putninôs

pahrgahjusi **manâ ihpaschumâ** un ka ar julija sahkumu to pahrzelschu us

Gala muischas Bluhschu kroga

telpâm, kur ta jau senak bija. Zeredams, ka man senak dahwato usticibu zeen. publika ari turpmak neatraus, sihmejos wisâ zeenibâ

Arturs Haaks,

prow.

Sahkot no 1. julija sch. g. sekoschos

Rigas Latweeschu laikrakstus,

kâ **„Baltijas Wehstnesi", „Rigas Awisi" „Deenas Lapu"** aprehkinasim Jelgawas abonenteem par schahdâm zenâm:

par 1/1	gadu	5 rub.	50 kap.
„ 1/2	„	2 „	80 „
„ 1/4	„	1 „	50 „
„ 1/12	„	— „	60 „

Pahrejos nedelas u. t. t. **Rigas laikrakstus** par tahdâm zenâm, par kahdâm tos ekspedizijas aprehkina pa pastu peesuhtot.

H. Allunana grahmatu pahrdotawa.
E. Bluhma „ „
L. Reimana „ „
J. Schablowska „ „
G. Landsberga „ „
A. Gemuta „ „
J. Klawina „ „

Brahlu Bügler beidsamâ usstahschanâs.

Brahlu Truzzi zirkus Jelgawâ.

Peektdeen 1. julijâ:

Leela spihdoscha israhde.

Usstahsees **beidsamo reis** slawenee nepahrspehtee swehru dihditaji

brahli Bügler

ar saweem plehsigeem swehreem.

Otrâ nodalâ uswedis pirmo reis sensazionalo wehsturisko **Senn-Romeeschu pantomimi** 5 zehleenôs ar prologu, zihnu turniru, zihkstoschanos, manewreem, uswaras rateem un ziteem romeeschu skateem,

Quo Vadis? (Kurp eji?)

Motiws schai pantomimai nemts no H. Sjenkewitscha slawenâ romana if Nerona laikeem; schinî pantomimê peedalisees wairak nekâ 120 personas, baleta koris un dseedataju koris.

Zeenibâ **Brahli Truzzi.**

Jelgawas Lauksaimneezibas Beedribas

Krahschanas un Nisdoschanas Sabeedriba

(atlahta februarî 1900. g.).

Jelgawâ, Katolu eelâ № 19.

31. maijâ 1905. g.

Droschibas kapitals 124,757 rub. 7 kap., neerehk. 1176 beedru garantiju.

Bilanze swahrstâs ap 915,887 rub. 60 kap.

1) **Par nogulsdjumeem** maksâ par gadu **6%,** skaitot no nogulsdjumeem atskaitot **2%.**
2) Par **atsdewumeem** sem **6½—8%** par gadu. Peeprasijumus isspreesch pirmdeenâs.
3) **Kantoris atwehrts** if darbadeenas no pulksten 10—2 deenâ.
4) Peedrt war buht **abeju dsimumu personas,** kâ ari sabeedribas un arteli.
5) Nogulsdjumi un atsnehmumi ir **swabadi no troma nodokleem.**

Walde: agr. **J. Bissenecks.**
agr. **J. Brauda.**
P. Kahnbergs.

---

850 desetinas

malkas meschs, 18 rbl. par def. pahrdod Lugas apr., Peterburgas gub. 9 werst. no stanz. Серебрянки С. П. Б. Варш. ж. д. Semes sakopojums: 600 def. malkas meschs, 100 def. meschs plawu, 150 deset. kuhdras purwa, 2 kugojamas upes. Tuwak. sinas pee ihpaschneeka: K. Кометсъ, С. П. Бургъ, Жадановская ул. 10 кв. 5. Raksstit kreewiski waj wahzisski.

Jelgawas

Palihdsibas Beedr.

Beedru maksajumus,

kâ ari **kandidatu peeraksstischanu** war isdarit katru deenu no pulksten **3—5 G. Landsberga** lga weikalâ Katolu eelâ № 7 un swehtdeenâs no pulksten **4—5** pehz pusdeenas beedribas telpâs Leelajâ eelâ № 3.

Beedru sinatajs

Fr. Wollrats.

Дозволено цензурою. Рига, 30-го іюня 1905 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

Te klaht 2 peelikumi.